

Nordplus

TELL ME CULTURE

Projekti number: NPHZ-2024-10158)

HUVI KASVATAMINE KOHALIKE
KEELTE ÕPPIMISE VASTU
INTERAKTIIVSETE KULTUURI
TUTVUSTAVATE TEGEVUSTEGA

ARUANNE

Sisukord

SISSEJUHATUS	3
KÜSITLUSE TULEMUSED: LÄTI	4
KÜSITLUSE TULEMUSED: ROOTSI	7
KÜSITLUSE TULEMUSED: SOOME	10
KÜSITLUSE TULEMUSED: EESTI	13
KOKKUVÕTE	16

Sissejuhatus

“Tell Me Culture” on Nordplus horisontaalprogrammi projekt (NPHZ-2024/10158).

Projekti eesmärk on **suurendada kohalike keelte oskust** ühendades õppimist kohaliku turismi, **kultuuripärandiga tutvumise ning lugude jutustamisega, suurendades seeläbi õppijate huvi päritolupiirkonna ja -riigi ajaloo vastu**, pöörates nõnda rohkem tähelepanu vähemtuntud kohtadele ja piirkondadele partnermaades.

Partnerid on pärit neljast riigist:

- SIA Valodu Mape Lätist
- B-Creative Association Rootsist
- Learning for Integration ry Soomest
- MTÜ Selts Raeküla Eestist

Partnerite korraldatud küsitluse eesmärk on tuvastada peamised huvipuuduse põhjused kohaliku keele ja pärandi vastu ning leida kõigi kaasatud sihtgruppide - noored, täiskasvanud ja eakad - vastuste põhjal võimalikke lahendusi.

Uuringu tulemused partnermaades (I)

Läti

Demograafilised andmed

Lätis koguti küsitluse käigus 16 vastust.

Pooled vastanutest olid kuni 17-aastased õpilased. Ülejäänud vastanud olid täiskasvanud, kellest veerandik kuulus vanusegruppi 55+.

Hinnang enda teadmistele

Enamik vastanuist (13 inimest 16-st) hindas oma teadmisi kohalikust ajaloost ja kultuurist 3 või 4 punktile viiest, samas kui kaks vastanut hindasid oma teadmisi kõrgeimale tasemele.

Tegevused, mis mõjutavad huvi kohaliku keele ja kultuuri vastu

Vaid üks vastanu ei nõustunud, et ekskursioonid kohalikus ümbruskonnas suurendaksid huvi kohaliku kultuuripärandi ja keeleomandamise vastu.

68,8% vastanuist leidsid, et olemasolevad õppematerjalid suurendavad osaliselt noorte huvi kohalike keelte vastu.

Peamiste takistustena toodi välja:

- inglise keele suur mõju igapäevategevustes (75%)
- vähene arusaam kohaliku keele säilitamise olulisusest (50%)

Info kättesaadavus

- 87,5% on teadlikud kohalikus ümbruskonnas toimuvatest ekskursioonidest ning 15 vastanut 16-st peavad kohaliku turismiinfo kättesaadavust heaks või väga heaks.
- 37,5% otsib turismiinfot sotsiaalmeediast, kohalikest infokeskustest või nende veebilehtedelt või tugineb teistelt inimestelt saadud soovitudele.

Õpieelistused

Vastused küsimusele, kas interaktiivsed tegevused ning lugude jutustamine võiksid kaasa aidata põlvkondadevahelise dialoogi suurendamisele, jagunesid pooleks:

- 43,8% küsitletutest vastasid “pigem jah”, samas kui
- 56,3% nõustusid täielikult.

Nagu näha, peavad kõik vastanud neid tegevusi suhtlust soodustavaks.

Kõige väärtuslikumateks **kohaliku keele ja kultuuri õppimise meetoditeks** pidasid vastanud järgmisi meetodeid (valida võis mitu):

- ekskursioonid lähiümbruskonnas (50%),
- lugude jutustamine kohalikega (18.8%)
- lühikesed turismivideod (12.5%) ja õppematerjalid (12.5%)
- taskuhäälingud ja muud audiomaterjalid (6,3%)

Olukorra parendamiseks tuleb muuta kahte aspekti:

vähendada inglise keele mõju igapäevategevustes pakkudes kaasahaaravamaid tegevusi ja materjale kohalikes keeltes nagu näiteks **kohalikud ekskursioonid, kommunikatiivsed lugude jutustamist hõlmavad tegevused ning õppematerjalid**, samas kui audiomaterjale ei tajuta kohaliku varasalve vastu huvi suurendavana.

Vastanute sõnutsi võiksid need tegevused ühtlasi aidata mõista **kohaliku pärandi ja keele säilitamise olulisust**.

Kaasahaarav ning interaktiivne sisu võib olla võtmeks, mis aitab säilitada väikeseid keeli ja populariseerida keelt kohalike seas.

Uuringu tulemused partnermaades (II)

Rootsi

Demograafilised andmed

Rootsis võttis "Tell Me Culture" küsitlusest osa 22 inimest, kellest kõik olid rootslased.

31,8% vastanutest esindasid 55+ vanuserühma, 31,8% olid kuni 17-aasta vanused noored ning ülejäänud täiskasvanud vanusevahemikus 24-54 aastat.

Hinnang oma teadmistele

7 vastanut arvasid, et nende teadmised kohalikust kultuurist jäävad alla keskmise, 10 vastanut hindasid oma teadmisi keskmiseks ning 5 kas väga heaks või suurepäraseks.

Tegevused, mis mõjutavad huvi kohaliku keele ja kultuuri vastu

- 40,9% küsitletute arvates suurendaksid kaasahaaravad kultuuritegevused huvi kohalike keelte vastu väga,
- samas kui 59,1 % arvasid, et see suurendaks huvi mõningal määral.

Peamiste takistustena toodi välja:

- inglise keele mõju igapäevategevustele (40,9%)
- puudulik arusaam kohalike keelte säilitamise olulisusest (54,5 %)

Info kättesaadavus

- 40,9% ei ole teadlikud piirkonnas pakutavatest ekskursioonidest lähiümbruses
- samas kui 36,4% kinnitavad lähiümbruses pakutavate ekskursioonide kättesaadavust
 - 27,2% usuvad, et turismiinfo **ligipääsetavus ja kättesaadavus** jätavad soovida,
 - samas kui 45.5% peavad seda võrdlemisi kättesaadavaks ning
 - 27,2% peavad seda heaks või suurepäraseks.

Enim kasutatud allikad, mida inimesed kohaliku turismiinfo saamiseks kasutavad, on:

- kohalik turismiinfo veebileht - 40,9 %
- soovitusel teistelt - 22,7 %
- turismiinfokeskus - 18,2 %
- sotsiaalmeedia - 18,2 %

Õpieelistused

Küsimusele, **kui palju kohalikud ekskursioonid suurendaksid huvi kohaliku keele omandamise ja kultuuripärandi vastu**

- vastas 40,9%, et see oleks väga kasulik
- ning 59,1 % arvas et see oleks mõningal määral kasulik

Kõige kaasahaaravamate õppimisviisidena toodi välja:

- 40,9 % lugude jutustamine
- 27,3 % lühikesed turismivideod
- 13,6 % kohalikud ekskursioonid

Mis puudutab **lugude jutustamist** kui olulist tegevust, usuvad kõik vastanud, et sellel oleks **positiivne mõju**.

- 54,5 % vastas "tõenäoliselt"
- 40,9 % vastas "jah"

Rootsi

Kokkuvõtteks võib öelda, et küsitletud rootslased usuvad lugude jutustamisse kui kaasahaaravasse põlvkondi liitvasse tegevusse.

See tugevdaks ühtlasi ka kohalikku kogukonda, kuna inglise keele mõju on täheldatud kui peamist takistust kohaliku kultuuriga tutvumisel ja keeleomandamisel.

Interaktiivsemad, kaasahaaravamad kommunikatiivsed tegevused suurendaksid märkimisväärselt huvi kohaliku pärandi vastu ja teadlikkust sellest.

Vastanute eelistatud õpi- ja infootsingu viisid näitavad, et tavapäraste õppemeetodite asemel on vaja üritusi, mis kaasaksid kogukonda ja hõlmaksid suhtlust.

Uuringu tulemused partnermaades(III)

Soome

Demograafilised andmed

Soomes võttis "Tell Me Culture" küsitlusest osa 10 inimest. Kõik vastanud olid Soome päritolu kooliõpetajad, välja arvatud üks vastanu, kes oli pärit Eestist.

Suurim vanusegrupp oli 55+ (40%), millele järgnesid 45-54 (30%) ning 24-34 (30%).

Kõik osalejad valdasid soome ja inglise keelt (100%) ning 90% kõneles ka rootsi keelt. Teiste mainitud keelte hulgas olid peamiselt prantsuse ja vene keel ning mõned oskasid ka eesti, itaalia ja hispaania keelt

Hinnang oma teadmistele

Enamik vastanuid (60%) tundsid enda hinnangul kohalikku kultuuri ja pärandit väga hästi ning 30% üsna hästi.

Tegevused, mis mõjutavad huvi kohaliku keele ja kultuuri vastu

- 40% vastas, et nad tunnevad, et huvi kohaliku keele ja kultuuri vastu toetatakse, 30% leidsid, et nad ei tunne toetust ning 30% ei olnud kindlad.

Peamiste takistustena toodi välja:

- inglise keele mõju igapäevategevustes (60%),
- vanamoeline ja mittekõitev õpisisu (40%)h
- puudulik arusaam kohalike keelte säilitamise olulisusest (40%)

Info kättesaadavus

- Küsimusele, kas neil on **võimalusi osa võtta kohalikest ekskursioonidest** oma linnas või piirkonnas vastas valdav enamus jaatavalt (80%) ning vaid 10% eitavalt, “ei tea” vastuse andis 10%.
- 50% hindas **kohaliku turismiinfo ja pakkumiste kättesaadavust ja ligipääsetavust** heaks, 30% keskpäraseks ja 20% üsna halvaks. Mitte ükski vastanu ei andnud hinnangut “väga hea”.
- **Enim kasutatud allikad**, mida inimesed kohaliku turismiinfo saamiseks kasutavad, on:
 - raamatud ja trükised - 40%,
 - kohalikud reisi- ja turismialased veebilehed - 40%,
 - reisibürood - 10%,
 - sotsiaalmeedia - 10%.

Õpieelistused

Küsimusele, kui palju **kohalikud ekskursioonid suurendaksid huvi kohaliku kultuuripärandi ja keele õppimise vastu**,

- vastas valdav enamus (80%), et väga,
- 20% leidis, et mõnevõrra.

Küsimusele, kas **lugude jutustamine ja interaktiivsed tegevused julgustaksid põlvkondadevahelist dialoogi**,

- vastas valdav enamus (80%) jaatavalt ja
- 20% leidis selle olevat tõenäolise.

Kõige **kaasahaaravamate õppemeetooditena** toodi ära:

- lugude jutustamine kohalikega - 30%
- kohalikud ekskursioonid - 30%
- interaktiivsed mängud - 20%
- Mõned mainisid ka õppematerjale ja kõike ülaltoodut.

Kokkuvõttes lahknesid vastanute arvamused küsimuses, kas haridussüsteem toetab piisavalt kohaliku keele omandamist.

Küsimusele, kas piirkonnas on võimalik kohalikel ekskursioonidel osaleda, vastas valdav enamus jaatavalt

(80%), kuid kui küsiti **kohaliku turismiinfo ja pakkumiste kättesaadavuse ja ligipääsetavuse** kohta, vastasid vaid pooled, et see on hea, ning 30% pidas seda keskpäraseks.

Kohalike ekskursioonide mõju kohaliku **kultuuripärandiga tutvumisel ning emakeele omandamisel** hindas valdav enamus (80%) suureks.

Küsimusele, **kas interaktiivsed tegevused ja lugude jutustamine julgustaks põlvkondadevahelist dialoogi**, vastas valdav enamus (80%)

jaatavalt. Kohaliku kultuuriga tutvumiseks olid enim

huvipakkuvad lugude jutustamine kohalikega, kohalikud ekskursioonid ning interaktiivsed mängud.

Uurimuse tulemused partnermaades (IV)

Eesti

Demograafilised andmed

Eestis koguti kokku 34 vastust. Vastanuist moodustasid 20,6% kuni 23-aastased noored. Sama suur protsent vastanuid kuulus vanusevahemikku 24-44. Vanuserühmad 45-54 ja 55+ moodustasid mõlemad 29.4% vastanutest.

Hinnang oma teadmistele

14 inimest 34-st (41.2%) hindasid oma teadmisi kohalikust ajaloost ja kultuuripärandist 4 punktile 5-st. 12 inimest (35.3%) pidasid oma teadmisi 3 punkti vääriliseks. Vaid üks inimene hindas oma teadmisi kõrgeimale tasemele ehk viiele punktile.

Tegevused, mis mõjutavad huvi kohaliku keele ja kultuuri vastu

- 41.2% vastanutest arvas, et kohalikud ekskursioonid suurendaks väga huvi kultuuri ja kultuuripärandi vastu. 58.8% vastasid "mõnevõrra". 52.9% vastanutest leidsid, et olemasolevad õppematerjalid toetavad noorte inimeste huvi kohalike keelte vastu.

Peamiste takistustena toodi välja:

- inglise keele mõju igapäevategevustes (82.4%)
- iganenud õpisisu (41.2%)
- puudulik arusaam kohaliku keele säilitamise olulisusest (29.4%)

Info kättesaadavus

79.4% vastanutest on teadlik kohalike ekskursioonide kättesaadavusest. Vaid 1 vastanu arvab, et kohalike ekskursioonide kättesaadavus on suurepärane. 5.9% vastanutest arvavad, et kättesaadavus on väga halb. 32.4% ja 26.5% hinnangud jäävad vahepeale, olles 3 ja 4 punkti viiest. 88.2% vastanuist otsib kohalike ekskursioonide kohta infot sotsiaalmeediast, 61.8% kohalikelt turismiinfo veebilehtedelt ning 47.1% juhindub teistelt inimestelt saadud soovitustest.

Õpieelistused

Vastused küsimusele, kas interaktiivsed tegevused ja lugude jutustamine julgustaksid põlvkondadevahelist dialoogi, jagunesid järgnevalt: 50% pidas seda väga tõenäoliseks, 41,2% üsna tõenäoliseks ning 8,8% pigem ebatõenäoliseks. Selgub, et vastanute arvates on need elemendid suhtlust soodustavad.

Eelistatud **meetodid õppida** tundma kohalikku kultuuri ja õppida kohalikku keelt, olid:

- kohalikud ekskursioonid (73.5%),
- lugude jutustamist hõlmavad tegevused kohalikega (64.7%)
- õppematerjalid (52.9%)
- interaktiivsed mängud (50%)
- lühikesed turismivideod (47.1%)
- taskuhäälingud ja audiomaterjalid (38.2%)

Uuringust selgub, et **info kohalike turismitegevuste kohta on mitmetel platvormidel laialdaselt kättesaadav. Teadmised kultuuripärandist võivad positiivselt mõjutada põlvkondadevahelist dialoogi ja huvi kohalike keelte õppimise vastu.**

Olukorra parandamiseks tuleks muuta kahte aspekti:

- vähendada inglise keele mõju igapäevategevustes
- ning pakkuda kohalikes keeltes kaasahaaravamaid tegevusi ja materjale nagu näiteks ekskursioonid lähiümbuses ja kommunikatiivsed lugude jutustamist hõlmavad tegevused ning kaasaegsed õppematerjalid, samas kui audiomaterjalid ei paista olevat väga suure kasuteguriga.

Kokkuvõte

Kui kokku eeldati 40 vastanut, ületasid partnerid ootusi märkimisväärselt ning küsitlesid kokku **82 inimest Rootsist, Soomest, Eestist ja Lätist.**

Andmed hõlmavad ka kõiki kaasatud vanusegruppe - **noorukeid, täiskasvanuid ja eakaid.**

"Tell me Culture" küsitluse tulemusena selgusid peamised **takistused, mis pärsivad huvi teket kohaliku kultuuripärandi tundmaõppimise ja kohaliku keele õppimise vastu:**

- Kõige rohkem mainiti küsitlustes **inglise keele mõju,**
- millele järgnes **puudulik arusaam kultuuripärandi säilitamise olulisusest.**

Tulemustest lähtuvad **võimalikud lahendused** on:

- **kaasaegsete** õppematerjalide kasutuselevõtt;
- **kogukonda tugevdavad tegevused** nagu:
 - lugude jutustamist sisaldavad tegevused koos kohalikega
 - ekskursioonid lähiümbruses
 - kohalike sündmuste kohta rohkema info jagamine
 - igas vanuses osaliste kaasamine neisse tegevustesse

"Tell Me Culture" meeskond on veendunud, et **kultuur on üks meie tuleviku loomise võtmelemente**, mis väärtustab kohalikke aardeid, ja soodustab **samas põlvkondade ja kultuuride vahelist sallivust ja suhtlust** tuues nad kokku kultuurilistes kontekstipõhistes tegevustes.